

Handläggare
Elin Lindelöw
Elin.Lindelow@huddinge.se

Grundskolenämnd

Rapportering avseende analys av statsbidrag karriärtjänster

Förslag till beslut

Nämnden har tagit del av rapportering avseende uppföljning och analys av statsbidrag för karriärtjänster.

Beskrivning av ärendet

Syfte med bidraget

Det samlade statsbidraget karriärtjänster syftar till att förenkla huvudmäns administration. Satsningen ska stärka kompetensförsörjningen inom skolan genom att öka läraryrkets attraktivitet och bidra till bättre villkor samt utvecklings- och karriärmöjligheter. Fler förstelärare kan leda till att höja kunskapsresultaten speciellt på skolor med särskilt svåra förutsättningar. Fr o m 2020 betalas ytterligare medel ut till skolor med särskilt svåra förutsättningar med hänsyn till elevernas socioekonomiska bakgrund. Tanken är att de mest erfarna och skickliga lärarna gör mest nytta för skolor med svåra förutsättningar för att utjämna kvalitetsskillnader mellan olika skolor och höja kunskapsresultat.

Bidraget ska användas till löneökningar för de förstelärartjänster som huvudmannen inrättar i förskoleklass, grundskola eller grundsärskola.

Det nya statsbidraget är uppdelat i två potter. Bidragspott 1 riktar sig till huvudmän med skolor som bedöms inte ha särskilt svåra förutsättningar, medan bidragspott 2 riktar sig till huvudmän med skolor som har särskilt svåra förutsättningar. En och samma huvudman kan få medel från båda potterna. Utifrån beslutad bidragsram rekvideras medel två gånger per år, för hösten respektive våren. Huddinge kommun erhåller medel från båda potterna.

Bakgrund

Med anledning av covid 19-pandemin och den ökade arbetsbelastning detta inneburit för verksamheten innefattar urvalet av de skolor som deltar i uppföljningen endast de skolor som har fått störst tilldelning av förstelärare. Totalt har grundskolan 105 förstelärare inom pott 1 varav 40 förstelärare finns på utvalda skolor Vistaskolan, Edboskolan, Glömstaskolan, Balingsnässkolan, Segeltorpsskolan och Kvarnbergsskolan. Andel som deltar i undersökningen är 38 procent av det samlade bidraget. Uppföljningen av pott 2 innefattar Visättraskolan

HUDDINGE KOMMUN

Postadress
Huddinge kommun
Barn- och utbildningsförvaltningen
141 85 Huddinge

Besök
Gymnasietorget 1

Tfn vxl 08-535 300 00

www.huddinge.se

och Vårby rektorsområde som tillsammans utgör 67 procent av den totala tilldelningen av förstelärare. I antal representerar de tillsammans 18 av 27 förstelärare inom ramen för pott 2.

Uppföljningen omfattar frågor rörande vilka effekter insatser inom ramen för statsbidraget har haft avseende läraryrkets attraktivitet, kunskaps- och/eller trygghetsresultat, undervisningens kvalitet, samt om skolorna kan se andra effekter av bidraget.

Analys

På en övergripande nivå kan sägas att bidraget avseende karriärtjänster, liksom lärarlönelyftet, medför positiva effekter genom att lärare får högre lön och utvecklade karriärvägar. Bidraget medför dock även ökad administration för skolledningen och flera skolor anger att det är svårt att hänföra dessa tjänster direkt den skolutveckling man ser. Detta då flera insatser samspelar i en sådan utveckling. Förvaltningen vill dock särskilt påtala att det faktum att lärarlönerna, utan dessa bidrag, skulle vara lägre, skulle innebära en svårighet att behålla och rekrytera lärare.

Läraryrkets attraktivitet

Merparten av skolorna inom både pott 1 och pott 2 anger att det är svårt att bedöma om det finns en direkt kausal linje mellan bidraget och att läraryrkets attraktivitet har höjts, på så sätt att fler lärare sökt sig till skolorna med anledning av bidraget. Skolorna menar att bidraget kan sägas vara en av flera anledningar till att en lärare söker sig till en av kommunens skolor. Skolorna ser dock att bidraget leder till att fler särskilt skickliga lärare väljer att jobba kvar på skolenheten och inte går vidare inom forskning eller andra tjänster. Förvaltningen vill särskilt lyfta fram att det finns positiva aspekter av att lärare väljer att vidareutveckla sig med forskarutbildning eller liknande då den generella kompetensen i verksamheten höjs men ser de svårigheter det kan medföra för en enskild skolenhet. Flera rektorer bedömer att lärare främst väljer att stanna kvar då de upplever möjlighet att påverka undervisningen och driva skolutvecklingsarbete. En del skolor lyfter att bidraget medför att det finns en möjlighet att göra karriär inom läraryrket. Det vill säga, att man som lärare har möjlighet att arbeta med skolutvecklingsfrågor utöver det som alla lärare har i sitt uppdrag. En del skolor lyfter att de negativa effekterna av bidraget är att övrig pedagogisk personal som inte får ersättning känner sig åsidosatta. Detta leder i vissa fall till att dessa lärare känner sig omotiverade, vilket också minskar deras engagemang i frågor rörande undervisning och skolutveckling.

Kunskaps- och/eller trygghetsresultat

Samtliga skolor i uppföljningen gör bedömningen att insatser utifrån bidraget kan antas ha effekt på kunskapsutveckling och elevers upplevelse av trygghet i skolan. Skolorna påtalar dock att det är svårt att se direkta samband. Detta då effekter ofta sker över tid samt är ett resultat av flera pågående insatser och arbetsmetoder.

Skolorna påtalar dock att låg personalomsättning bland lärarna, kontinuitet och stabilitet är direkt avgörande för att eleverna ska lyckas i sin kunskapsutveckling.

Med stöd av förstelärarna ges möjlighet att fördela ansvaret för att planera och genomföra, och följa upp det kollegiala lärandet. Det här bidrar till en ökad likvärdighet på skolan och att kvaliteten höjs. Detta genom att fler förstelärare bidrar på ett aktivt sätt och påverkar arbetet kring skolutveckling. Genom lönetillägget och rollen som förstelärare får läraren mandat att jobba med utvecklingsfrågor som en naturlig del av hens samlade uppdrag. Rollen som förstelärare innefattar bland annat att dessa agerar i rollen som mentorer och handleder nyexaminerade lärare.

Förstelärare leder därutöver utvecklingsarbete innefattande bland annat fortbildning och ledarskap i klassrummet inom digitalisering, språkutveckling med fokus på differentierad undervisning utifrån anpassningar, och utmaningar i syfte att skapa en tillgänglig och utvecklande lärmiljö för alla elever.

Undervisningens kvalitet

Flertalet skolor bedömer att undervisningens kvalitet synliggörs och det kollegiala lärandet stärks genom att skolan leds av förstelärare. Flera skolor i uppföljningen gör bedömningen att insatser utifrån bidraget kan antas ha effekt på undervisningens kvalitet. När lärare kan utforma och tillsammans med skolledning driva utveckling inom deras egen profession så levandegörs frågan och ges utökat mandat. Detta medför också att det blir mer likvärdig undervisning, vilket i sin tur bidrar till att måluppfyllelsen höjs. Skolorna påtalar dock att det kan vara svårt att se direkta mätbara samband.

Insatser som leds av förstelärare innefattar exempelvis arbete i koppling till trygghet såsom den fysiska lärmiljön. Insatser för att höja undervisningens kvalitet har också innefattat språkutvecklande arbete med fokus på läsning. Andra insatser för att öka undervisningens kvalitet omfattar forum för strukturerade matematikdiskussioner, i vilket ges stöd, hjälp och samsyn för matematiklärarna i vilka insatser och arbetssätt som är viktiga för att höja elevernas kunskapsresultat.

Effekter utöver ovan nämnda

Skolorna anger både positiva och negativa effekter av bidraget utöver de ovan nämnda. Flera skolor påtalar att fördelen med förstelärarskapet är att det pedagogiska ledarskapet delegerats till förstelärare från skolledaren. Detta medför att utveckling och lärande sker nära arbetslaget och undervisningen. Det finns dock en farhåga att skolledare riskerar att inte leda sin egen skolas pedagogiska utvecklingsarbeten om de inte tydligt leder sina förstelärare. Flera skolor påtalar att systemet med förstelärare har gett effekten att personal som inte får bidraget kan känna sig omotiverade och visar bristande engagemang i frågor som rör undervisnings- och skolutveckling. Skolorna inom pott 2 ser en särskild svårighet i att arbeta långsiktigt mot bakgrund av att bidragsramen gäller per läsår. Skolorna påtalar att utveckling tar tid och det är svårt att se effekten av en förstelärares insats efter en termin. Att bidragsramen gäller per läsår skapar även en ökad administration när förstelärare ska gå i och ur de två olika potterna vilket upplevs negativt.

Därtill påtalar skolor problematiken med att nyanställda lärarna inte har möjlighet att söka och få uppdraget som förstelärare. Lärare som funnits på skolan under en längre tid och sedan tidigare har varit förstelärare, får förtur, då man annars riskerar att förlora dessa. En annan problematik är att förstelärare genom det nya systemet med pott 2 hamnar i samma lönenivå som en biträdande rektor.

Johan Skofteröd
Utbildningsdirektör

Anna-Karin Mäntylä
Grundskolechef